

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ РІВНЕНСЬКОЇ
ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО –
ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради
Рівненського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
від 05.06.2025 № 04

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ департаменту освіти і науки
Рівненської обласної державної
адміністрації
від 12.06.2025 № 118

Сніжана ДУЖУК

Оксана ГАБОР

Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку

«EcoLAND»

Початковий рівень
1 рік навчання

Автори:

ДУЖУК Сніжана – керівник гуртків комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради;

ГАБОР Оксана – вчитель англійської мови Рівненського ліцею №26 Рівненської міської ради.

Рецензенти:

ВЛАСЮК Інна – методист комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради;

ДАВИДЮК Наталія – методист лабораторії національного виховання Рівненського інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: вивчення англійської мови в ранньому віці сприяє розвитку когнітивних здібностей дитини та формує основу для подальшого мовного розвитку. Поєднання навчання іноземної мови з природознавством дозволяє дітям краще засвоювати матеріал через знайомі та цікаві теми, розвиваючи екологічну свідомість та допитливість.

Мета програми «EcoLAND» полягає у формуванні наступних компетентностей:

- *пізнавальна компетентність*: здатність розуміти й використовувати базову лексику та граматику англійської мови у природничому контексті;
- *практична компетентність*: уміння вести діалог та описувати явища природи англійською мовою; формування дослідницьких навичок та вміння працювати в команді;
- *творча компетентність*: розвиток творчих здібностей та навичок презентації;
- *соціальна компетентність*: розвиток навичок співпраці, комунікації та толерантного ставлення до оточуючих, усвідомлення важливості збереження природи та екологічного способу життя;
- *культурна компетентність*: знайомство з культурними традиціями різних народів щодо взаємодії з природою та формування екологічної свідомості;
- *інформаційно-комунікаційна компетентність*: розвиток уміння працювати з інформаційними джерелами, використовувати сучасні технології для пошуку та обробки екологічної та лінгвістичної інформації;
- *екологічна компетентність*: формування відповідального ставлення до природи.

Завдання програми:

- Розширення словникового запасу дітей англійською мовою на теми, пов'язані з природою.
- Розвиток навичок аудіювання та говоріння через інтерактивні методи навчання.
- Формування екологічно доцільної поведінки та дбайливого ставлення до природи.
- Розвиток дрібної моторики та творчих здібностей через практичні заняття.

Навчальна програма «EcoLAND» передбачає 1 рік навчання початкового рівня – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень. Програма гуртка розрахована на вихованців віком 5–8 років, у кількісному складі 10 – 15 осіб.

Форми та методи роботи: ігрові (рухливі ігри, пісні, римівки, театралізовані вистави); використання наочних матеріалів (картки, ілюстрації, відеоматеріали); практичні заняття (малювання, ліплення, аплікації); експериментальні дослідження, екскурсії; спостереження за природою під час екскурсій та прогулянок.

Програма може бути адаптована відповідно до вікових особливостей дітей та місцевих природних умов та проведення занять у дистанційному форматі.

Початковий рівень, один рік навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№з/п	Назва теми	Кількість годин		
		Теоретичних	Практичних	Усього
1.	Вступ. The World Around Us	2	-	2
2.	Природні зони світу та їх мешканці (Natural areas and their inhabitants)	2	4	6
3.	Пори року, погода (Seasons and Weather)	2	4	12
4.	Спостереження за погодою (Observing the Weather)	2	4	6
5.	Рослини та їх будова. (Plants)	4	16	20
6.	Тварини, їх групи та середовище існування (Animals)	4	16	20
7.	Виготовлення годівничок для птахів	2	4	6
8.	Театралізоване представлення «Жителі лісу» (Forest dwellers) англійською мовою	2	4	6
9.	Вода та її значення для природи і людини (Water)	2	4	6
10.	Досліди з водою	2	4	6

11.	Повітря, його властивості та значення (Air)	2	4	6
12.	Виготовлення міні-екосистеми в пляшці (Флораріум)	2	4	6
13.	Людина і природа (Man and Nature)	4	6	10
14.	Екскурсія в ліс/парк: знайомство з місцевою флорою та фауною	3	3	6
15.	Створення колажу «Save the Planet»	2	4	6
16.	Проектна робота «Природа моєї місцевості» (Nature of my Area)	2	4	6
17.	Дослідники природи. Видатні натуралісти світу	3	3	6
18.	Рольові ігри та діалоги англійською мовою на природничу тематику	-	6	6
19.	Підсумкове заняття: вікторина та підготовка проєктів	-	2	2
	Разом:	48	96	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ. The World Around Us (2 год.)

Теоретична частина. Знайомство з програмою гуртка. Техніка безпеки

Практична частина. Гра «Що є в природі?», Мультфільм про природу (англ.).

Вивчення: слів tree, flower, bird, sun, sky.

2. Природні зони та їх мешканці (Natural areas and their inhabitants) (6 год.)

Теоретична частина. Природні зони світу та України. Типові мешканці кожної зони. Казка-подорож: «Let's go to the forest!».

Практична частина. Вивчення слів та конструкцій до теми. What is nature? Introduction to natural areas. Гра «Match the Animal to its Home». Аплікація «Who lives where?»

3. Пори року, погода (Seasons and Weather) (12 год.)

Теоретична частина. Особливості сезонів (вірші, загадки).
Пори року, зміна погоди. Вивчення відповідної англійської лексики.

Практична частина. Міні-історії: «Summer day», «Little Snowman's Adventure». Лексичні вправи: Flashcards + повторення: «It's sunny!» / «I like winter». існі: «What's the weather like today?». Руханка «Weather Dance», гра «Знайди пору року». Малювання дерев у різні пори року.

4. Спостереження за погодою (Observing the weather) (6 год.)

Теоретична частина. Що таке дощ, сонце, вітер, сніг.
Календар погоди.

Практична частина. Досліди: «Чому утворюється веселка?»
Виготовлення веселки з паперу, слухання «звуків природи». Руханка «Weather Dance». Вивчення слів: rain, snow, sun, wind. виготовлення веселки з паперу. Слухання звуків природи і вивчення англійською слів: вітер, дощ, сніг. Гра «Find the season».

5. Рослини та їх будова. (Plants) (20 год.)

Теоретична частина. Дерева, квіти та кущі. Частини рослини. Англійські слова: leaf, flower, root, tree.

Практична частина. Гра «Збери квітку». Посадка насіння, спостереження за ростом. Ліплення квітів з пластиліну. Аплікація «Букет», «Квітуча яблуня», «Мій сад». Паперопластика «Тюльпани». Виготовлення листівки. Збір і наклеювання листочків — створення міні-гербарію. Малювання улюбленої квітки з англійською назвою. Пісенька «Plant a seed and watch it grow».

6. Тварини, їх групи та середовище існування (Animals) (20 год.)

Теоретична частина. Дикі і домашні тварини. Звірі, комахи, риби, плазуни. Де живуть тварини? Домашні улюблениці. Вивчення звуків тварин. Англійська лексика: bird, fish, frog, rabbit, forest, pets, wild animals, farm animals.

Практична частина. Ігри: «Хто де живе?», «Вгадай тварину». Виготовлення тварин з паперу. Імітація звуків і рухів тварин (гра-вікторина «Animal Sounds»). Руханка «Forest Friends». Екскурсія в живий куточок. Екскурсія в зоопарк. Екскурсія до озера. Виготовлення масок тварин.

7. Виготовлення годівничок для птахів (6 год.)

Теоретична частина. Вивчення слів: bird, eat, fly.

Практична частина. Майстерка: прості годівнички з паперу та пляшок.
Гра «Знайди пташку». Проект «Наша допомога птахам».

8. Театралізоване представлення «Жителі лісу» (Forest dwellers) англійською мовою(6 год.)

Теоретична частина. Вивчення коротких реплік англійською мовою.

Практична частина. Підготовка костюмів та міні-сценки. Вистава для батьків та друзів.

9. Вода та її значення для природи і людини (Water) (6 год.)

Теоретична частина. Для чого потрібна вода? Англійські слова: water, drink, fish, river.

Практична частина. Малювання водойм, гра «Кому потрібна вода?»

10. Досліди з водою (6 год.)

Теоретична частина. Вода і пара. Випаровування, кольори у воді, змішування фарб.

Практична частина. Ведення спостережень у щоденнику. Дослід: як пірнає листочок, «веселка в склянці».

11. Повітря, його властивості та значення (Air) (6 год.)

Теоретична частина. Що таке повітря? Вивчення слів: air, balloon, fly, wind.

Практична частина. Дослід: «повітряне вухо», мильні бульбашки. Руханка з парашутом (тканина).

12. Виготовлення міні-екосистеми в пляшці (Флораріум) (6 год.)

Теоретична частина. Що таке флораріум? Екосистема – як вона працює?

Практична частина. Малювання ескізів флораріуму. Виготовлення власної «банки життя». Спостереження та догляд за рослинами.

13. Людина і природа (Man and Nature) (10 год.)

Теоретична частина. Чим ми шкодимо/допомагаємо природі? Вивчення фраз: Don't litter, save trees, be kind.

Практична частина. Ігри «Правильно – неправильно», перегляд мультфільмів.

14. Екскурсії в природу: знайомство з місцевою флорою та фауною – (6 год.)

Теоретична частина. Екскурсія до озера. Екскурсія в парк. Екскурсія на луку.

Практична частина. Пошук листочків, слідів, пташок. Створення гербарію. Вікторина після екскурсії. Створення колажу «Save the Planet».

15. Колаж «Save the Planet» (6 годин)

Теоретична частина. Що ми можемо зробити для планети?

Практична частина. Ескізи колажу. Робота в командах. Створення колажу. Підписування колажу англійськими словами.

16. Проектна робота «Природа моєї місцевості» (nature of my area) (6 год.)

Теоретична частина. Україна – моя країна. Мій край, в якому я живу. Що є у моєму дворі, парку, селі.

Практична частина. Робота над проектом. Підготовка стендів з роботами.

17. Дослідники природи. Видатні натуралісти світу – (6 год.)

Теоретична частина. Хто такі натуралісти? Що таке наука? Видатні українські дослідники природи.

Практична частина. Віртуальна подорож у «Музей дослідників». Гра «Я –дослідник природи». Гра «Якби я був дослідником».

18. Рольові ігри та діалоги англійською мовою (6 год.)

Практична частина. Гра «Магазин природи», «Зоопарк», «Ведучий погоди». Діалоги в парах за картками. Мовленнєві ігри: What's this? It's a flower!

19. Підсумкове заняття (2 год.)

Практична частина. Вікторина «Природнича веселка». Презентація кращих проєктів. Нагородження та фотосесія.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Після завершення навчання за програмою гуртка в учнів мають сформуватися наступні компетентності:

пізнавальна:

- розрізняють та називають основні об'єкти живої та неживої природи;
- розуміють базову лексику англійською мовою, пов'язану з темами природи (пори року, тварини, рослини, вода, повітря, погода);
- демонструють початкові знання про природні зони, середовища існування тварин, частини рослин, екосистеми;
- уміють спостерігати природні явища, вести календар погоди;

практична:

- вміють вживати вивчені англійські слова та прості фрази у мовленні (наприклад: It's sunny. I see a tree. I like rabbits.);
- беруть участь у діалогах і рольових іграх за темами природи;
- уміють працювати в команді під час створення спільних проєктів, флораріуму, колажів;
- мають навички спостереження, елементарного дослідження (під час дослідів з водою, повітрям тощо);

творча:

- розвивають фантазію й уяву під час створення аплікацій, колажів, малюнків;
- виявляють ініціативність під час театралізованих виступів, творчих проєктів;
- вміють презентувати свій виріб, малюнок або дослід, використовуючи базові англійські слова;

соціальна:

- проявляють дружелюбність і співпрацю в груповій роботі;
- беруть участь у колективних заходах (екскурсії, вистави, ігри);
- розуміють важливість взаємоповаги, екологічно доцільної поведінки, доброзичливого ставлення до природи та інших людей;
- беруть участь у ініціативах допомоги тваринам (наприклад, проєкт «Наша допомога птахам»);

культурна:

- ознайомлюються з культурними підходами до природи через казки, ігри, пісні, традиції;
- формують уявлення про роль природи у житті людини та в культурі різних народів;
- усвідомлюють значення природної спадщини свого краю;

інформаційно-комунікаційна:

- уміють користуватися картками, ілюстраціями, відеоматеріалами для пізнання нового матеріалу;
- беруть участь у мультимедійних вправах: перегляд тематичних мультфільмів, інтерактивних презентацій;
- разом з дорослими використовують ІКТ у роботі над проєктами та презентаціями (наприклад, підготовка слайду до проєкту «Природа моєї місцевості»);

екологічна:

- демонструють початкове розуміння екологічних проблем у доступній формі;
- беруть участь у створенні годівничок, флораріумів, висадженні рослин;
- формують навички відповідального ставлення до природи: не ламати, не смітити, допомагати живому;
- озвучують екологічні правила англійською мовою: Don't litter. Save water. Be kind to animals.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібік Н. М., Бондарчук Г. Л., Василенко Н. В. *Природознавство. Методичні поради та практикум для вчителя початкових класів*. Київ: Генеза, 2021. 144 с.
2. Гончаренко С. У. *Педагогічні технології навчання дітей молодшого віку*. Харків: Основа, 2020. 160 с.
3. Гладченко О. І. *Англійська мова в іграх: навчально-методичний посібник для дошкільного та молодшого шкільного віку*. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2019. 128 с.
4. Камишинська І. І. *Інтегроване навчання у закладах дошкільної освіти: природа + мова + творчість*. Київ : Шкільний світ, 2021. 96 с.
5. Мещерякова Н. А., Затуловська С. П. *Методика навчання англійської мови у дитячому садку та початковій школі*. Львів : Піраміда, 2020. 180 с.
6. Савченко О. Я. *Компетентнісний підхід у початковій освіті: теорія і практика*. Київ: Освіта, 2018. 208 с.
7. *Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)*. Київ : МОН України, 2021. 54 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua>
8. Clarke S., Burton J. *Teaching English through Nature Topics for Young Learners*. Oxford : Macmillan Education, 2019. 112 p.

Список рекомендованої літератури для дітей

1. Босак А. *Моя перша енциклопедія про природу*. Харків : Ранок, 2021. 64 с.: іл.
2. Гриневич Л. *Природа довкола нас. Дитяча енциклопедія з наліпками*. Київ: Школа, 2020. 40 с.
3. *Серія "Чомусики про природу"*. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2021. (Книжки для малюків з віконцями).
4. Дерманський С. *Казки про природу для допитливих дітей*. Київ : Ранок, 2022. 48 с.
5. Donaldson J. *The Gruffalo's Nature Trail: A Spot and Learn Book*. London : Macmillan Children's Books, 2020. 32 p.
6. *Peppa Pig: Nature Trail*. London : Ladybird Books, 2019. 24 p.
7. *My First English Words: Nature*. London : DK Children, 2021. 48 p. : іл.

8. *Let's Explore Nature. Activity Book for Preschoolers.* New York : Scholastic, 2020. 64 p.